

A fedélszékben látható maradványokra már Eri István és Németh Péter is felfigyeltek, a templom kutatására azonban nem nyílt módjuk.

66

16. Városlőd, római katolikus templom, fedélszék. A gótikus templom diadalfvének „in situ” hevederindítása. 1995. Fotó: Gere László

mint a kerengő padlózata. A barokk kaputól 3,67 m-re keletre az egyik kapu gránit lépcsőfokát tártuk fel. A gránittömb nem fut ki egészen a falsíkgig, a tömb és a fal közé egy domború szőlőindás téglát (8. ábra) helyeztek el.²⁸ A második lépcsőfoknak csak mészhabarcos illesztési lenyomatát tudtuk megfigyelni, amely a bejárat kűszöbkövének alsó síkjához futott. A másik ajtó maradványait és a fent leírt lépcsővel teljesen azonos gránitlépcső végét a szelvény nyugati metszetfalában sikerült megfigyelni.²⁹ Az ajtó felső kétharmada a későbbi barokk oldalbejárat kialakítása miatt pusztult el.

A két kaputól keleti irányban, nem sokkal a kerengő fordulása előtt, szintén elfalazva, de teljesen épen maradt fenn egy gótikus, kökeretes falfülke a templom déli falában.³⁰

A kerengőből nyíló helyiség (9. ábra) padlójának ugyancsak vörös színű padlótéglából készült a burkolata. A padlótégla sorok a kerengő tégláival ellentétben nem futnak párhuzamosan a templom falával, hanem haránt 45°-os szöget zárnak be azaz, méreteik viszont teljesen megegyeznek a kerengőéivel. Ennek a helyiségnek – amelyet a kolostor káptalantermének vélünk – déli lezárását egyelőre nem ismerjük. Feltártuk azonban a káptalanterem elbontott keleti oldalához hozzáépített kápolna bővítését (10. ábra). A nyolcszög három oldalával záródó szentélyfej sarkait támpillérekkel erősítették meg. A kápolna szentélyzáródásában a padlószintet egy lépcsőfokkal, mintegy 15-20 cm-rel megemelték. Ennek padlótégláit a kolostor pusztulá-

sát követően széthordták, de a mészhabarcsos aljzat ágyazóhabarcsában felszedésük nyomán is élesen kirajzolódott lenyomatuk. A kápolna falát erős mészhabarcsba rakott nagyméretű, vörös anyagú téglákból készítették, belső falsíkja vakolt és fehérre meszelt volt. Külső falsíkjának alsó részét nagyméretű kváderkövekből alakították ki. Ezekből azonban mindössze egy, a templom szentélyéhez csatlakozó darab maradt meg. A sarkokat erősítő támpilléreknek csak az alapozását sikerült feltárni. A kápolna nem tartozik a kolostor legkorábbi épületei közé, hiszen építéskor a szentély délkeleti támpilléret visszabontották, déli falához pedig 30 cm vastag köpenyfalat emeltek. Feltehető tehát, hogy a korábbi káptalanterem keleti falának megszüntetésével és a szentély köpenyezésével történt a bővítés, vagy egy rosszabb színvonalú épület szolgált erre a célra, amelyet végleg megszüntettek. Az előkerült leletanyag is alátámaszthatja ezt az elgondolást. A kerengőhöz hasonlóan itt is több bordozati bordatöredék került felszínre, ezek azonban kivétel nélkül körtetagos profilú bordák voltak. Aszimmetrikus profiljuk arra utal, hogy a káptalanteremnek hálóbordozatos fedése volt. A kápolnában talált valamennyi bordatöredék viszont terrakottából készült, és kettős hornyolásúak voltak.

17. Városlőd, római katolikus templom, fedélszék. A szentélyboldozatot tartó falpillér „in situ” maradványa. 1995. Fotó: Gere László